

Posudek bakalářské práce Anny Pýchové

Vývoj užívání pomístních jmen v Lomnici nad Popelkou a okolí

Univerzita Karlova – Filozofická fakulta

Ústav českého jazyka a teorie komunikace

Cílem předložené bakalářské práce je analýza toponym (nejen pomístních, ale i místních jmen) v Lomnici nad Popelkou. Autorka provedla na přelomu let 2023 a 2024 vlastní výzkum, současnou situaci porovnává se starším stavem k rokům 1928, 1964 a 1979. Může tak sledovat vývoj užívání zeměpisných jmen v dané lokalitě za posledních zhruba sto let.

Koncepce práce je zdařilá (hodnocení **A**). Cíle výzkumu jsou jasně formulovány, struktura práce je promyšlená.

Teoretická část podává základní charakteristiku onomastiky a zeměpisných jmen. Soustředěnější pozornost je v ní věnována toponomastickému výzkumu, především pak sběrům toponym. Na tyto pasáže pak velmi vhodně navazuje praktická část. Autorka představuje vlastní sběr materiálu, podává charakteristiku respondentů. Na základě porovnání dat ze starších sběrů se současným výzkumem podává autorka v přehledných tabulkách i v rozsáhlejších komentářích k nim přehled vývoje užívání toponym v dané lokalitě, a to na základě klasifikace podle jednotlivých kategorií jmen (agronyma, oronyma, hydronyma, hodonyma, jména dalších nesídelních objektů, oikonyma a urbanonyma). Dále následuje autorčin vlastní soupis toponym, opět členěný na základě pojmenovaných objektů. Poslední rozsáhlejší část práce pak tvoří klasifikace nashromážděného materiálu na základě Šmilauerova sémantického třídění a Majtánovy strukturální klasifikace.

Autorka argumentuje logicky a odpovídajícím způsobem využívá odbornou terminologii. Závěry jsou jasně formulovány. Cenné jsou zvláště postřehy o značné stabilitě lokálního toponymického systému a o dobré obeznámenosti místních obyvatel všech generací se zeměpisnými jmény.

Zvolená **metodologie** je dobře propracovaná a **zpracování dat** je na odpovídající úrovni (hodnocení **A**). Metodika sběru toponymických dat je promyšlená, stejně jako jejich interpretace a způsob porovnávání se starším materiálem. Autorka k získaným datům přistupuje kriticky, jasně kupř. upozorňuje na zjevné případy nepravděpodobné lidové etymologie (např. u jména *Supíkov*). S jednotlivými autorčinými výklady toponym lze v naprosté většině případů souhlasit. Kritické připomínky k nim by byly jen zcela výjimečné (zavádějící je např. tvrzení, že jméno *Láň* „má kořeny v 16. stol., kdy pozemek patřil hospodáři *Láníkovi*“, které lze interpretovat tak, že název *Láň* vychází z osobního jména *Láník*; *láň* je nářeční varianta apelativa *lán* a *láník* byl ten, kdo obhospodařoval *lán*, odtud i příjm/en/í *Láník*). Je zcela v pořádku, pokud autorka uvádí, že původ některých jmen nebo jejich motivaci považuje za nejasnou. (V některých případech by bylo možné určitou domněnku doplnit, např. název lesa *Hájnice* by mohl souviset s apelvativem *hajnice* ‚obydlí hajného, hájovna‘.)

Studentka prokazuje dobrou znalost **odborné literatury** (hodnocení **A**). Všechny zdroje náležitě cituje.

Formální úroveň práce (včetně stránky jazykové; jazykových chyb a překlepů je v práci minimum) je plně vyhovující (hodnocení **A**). Práce má přiměřený rozsah a obsahuje všechny formální náležitosti.

Celkové hodnocení:

Práce představuje vhodný podklad k obhajobě a doporučuji ji ohodnotit známkou *výborně*.

Otázky k obhajobě:

1. Existuje více různých definic urbanonym. Ke které z nich se v práci přikláníte? Je vždy možné vést jasnou hranic např. mezi urbanonymy a oikonymy?
2. V čem spatřujete výhody a nevýhody Šmilauerova sémantického třídění pomístních jmen?

V Praze 27. 8. 2024

PhDr. Pavel Štěpán, Ph.D.

vedoucí bakalářské práce